

The University of Sydney

School of Geosciences

NSW 2006 AUSTRALIA

Faculty of Science

College of Sciences & Technology

Madsen Building F09

Telephone +61 2 9351 3355

Facsimile +61 2 9351 3644

p.hirsch@geosci.usyd.edu.au

วันที่ 25 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอกังวลเกี่ยวกับโครงการเขื่อนดอนสะโฮงบนแม่น้ำโขงสายหลักในพื้นที่สีพันดอน เมือง
โขง แขวงจำปาสัก ในภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เรียน หน่วยงานรัฐและองค์การระหว่างประเทศที่รับผิดชอบการจัดการและการพัฒนาแม่น้ำโขง

เรา กลุ่มนักวิทยาศาสตร์ผู้มีความกังวลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของแม่น้ำโขง ขอส่ง
จดหมายเปิดฉบับนี้มายังท่าน เพื่อแสดงข้อกังวลของเราเกี่ยวกับการเสนอก่อสร้างเขื่อนดอนสะ
โฮง ในแม่น้ำโขงสายประธาน บริเวณเมืองโขง แขวงจำปาสัก ตอนใต้ของ สปป. ลาว เนื่องจาก
งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเราได้ศึกษาเอง รวมถึงงานวิจัยของนักวิทยาศาสตร์อื่น ๆ และรายงาน
ของคณะกรรมการแม่น้ำโขง ต่างแสดงให้เห็นว่าโครงการนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงด้าน
สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อพันธุ์ปลา การทำประมง รวมทั้งอุตสาหกรรมการ
ท่องเที่ยว และผลกระทบต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน ซึ่งความเสียหายดังกล่าว
นั้นมีมากกว่าผลตอบแทนสุทธิของโครงการอย่างมหาศาล เพราะฉะนั้น เราจึงเชื่อมั่นว่า
โครงการนี้ไม่ใช่ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของ สปป. ลาว และประชาชนลาว ทั้งยังจะส่งผลเสียอย่าง
รุนแรงต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศเพื่อนบ้าน อย่างเช่น ไทย กัมพูชา และเวียดนาม อีกด้วย

ความคิดริเริ่มในการก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ในสีพันดอน ทางภาคใต้ของ สปป. ลาว นั้น
มีขึ้นตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2538 โดยเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2549 ที่ผ่านมานั่งสื่อพิมพ์
เวียงจันทน์ไทมส์ ได้รายงานว่าบริษัท เมกะ เฟิร์สท์ จำกัด (Mega First Corporation Berhad)
จากประเทศมาเลเซีย และรัฐบาล สปป. ลาว ได้ร่วมกันลงนามในข้อตกลงศึกษาความเป็นไปได้
ของเขื่อนดอนสะโฮง เป็นระยะเวลา 18 เดือน โดยมีเป้าหมายเพื่อก่อสร้างเขื่อนหากว่าผล

การศึกษานี้ที่น่าพอใจ โดยล่าสุดได้มีการประกาศว่าการวางแผนก่อสร้างเขื่อนได้รุดหน้าเกินกว่ากำหนดเวลาที่วางไว้

เรามีความกังวลว่าการเร่งศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการอย่างรวดเร็วเช่นนี้ จะทำให้ไม่สามารถพิจารณาผลกระทบด้านลบและผลกระทบวงกว้างของเขื่อนที่มีต่อพันธุ์ปลาและการประมงได้อย่างเพียงพอ ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่ในสีพันดอนเท่านั้นที่จะได้รับผลกระทบเหล่านี้ แต่ยังรวมไปถึงชุมชนชาวประมงในพื้นที่อื่น ๆ ริมฝั่งแม่น้ำโขง ซึ่งจับปลาที่ล้นว่ายอพยพผ่านช่องทางน้ำที่กำลังถูกปิดกั้นโดยเขื่อนนี้ เราตระหนักถึงมหันตภัยที่จะเกิดขึ้นกับความหลากหลายทางชีวภาพและวิถีชีวิตของประชาชนลาวที่ยังพึ่งพาปลาที่ว่ายอพยพขึ้นมาตามแม่น้ำโขงจากกัมพูชาและเวียดนามในแต่ละปี เรากังวลเป็นอย่างยิ่งว่า เขื่อนนี้จะปิดขวางการอพยพของปลาระหว่างเวียดนาม กัมพูชา ลาว และไทย ซึ่งย่อมจะก่อผลเสียอย่างมหาศาลต่อวิถีชีวิตที่พึ่งพาการทำประมงในทั้งสี่ประเทศนี้ นอกจากนั้นแล้ว สถานที่ตั้งของเขื่อนนี้ ยังเป็นจุดที่เลวร้ายที่สุดที่จะสร้างเขื่อนขนาด 240 เมกะวัตต์ เนื่องจากเป็นจุดที่มีปลาวายอพยพผ่านหนาแน่นที่สุดในแม่น้ำโขง อันเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญยิ่งต่อการทำประมงน้ำจืดในที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก

รายละเอียดข้อกังวล

แม้ว่ารายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของเขื่อนดอนสะโฮงจะยังไม่แน่ชัด แต่ก็มีข้อเสนอรูปแบบหรือรายละเอียดหลายประการ กล่าวคือ เขื่อนนี้จะมีความสูง 20 เมตร สันเขื่อน ยาว 300 เมตร มีกำลังผลิตติดตั้ง 240 เมกะวัตต์ แม้เขื่อนนี้จะมีอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนขนาดไม่ใหญ่เมื่อเทียบกับเขื่อนขนาดใหญ่อื่น ๆ ในภูมิภาค แต่ก็ยังจะทำให้มีน้ำท่วมพื้นที่เหนือเขื่อนเป็นระยะทางหลายกิโลเมตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะทำให้มีน้ำท่วมพื้นที่หลายส่วนของดอนสะโฮงและดอนสะดำ เนื่องจากเขื่อนนี้จะถูกสร้างขึ้นในช่องทางน้ำระหว่างดอนทั้งสอง นอกจากนี้ ที่ตั้งของเขื่อนจะอยู่ห่างพรหมแดนลาวและกัมพูชาน้อยกว่า 1 กิโลเมตร ซึ่งย่อมจะก่อผลกระทบข้ามพรหมแดนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และบางชุมชนจะต้องย้ายถิ่นฐาน

เขื่อนดอนสะโฮงจะเป็นเขื่อนแรกที่ถูกสร้างบนแม่น้ำโขงสายหลักในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ถึงแม้ว่าเขื่อนจะไม่ขวางลำน้ำโขงทั้งหมด แต่ก็ปิดกั้นช่องทางน้ำหลักช่องทางหนึ่งในแม่น้ำโขงสายประธานในสีพันดอน ซึ่งมีชื่อว่าสุสะโฮง การสร้างเขื่อนปิดสุสะโฮงจะก่อผลกระทบที่รุนแรงมากในหลาย ๆ ด้าน

เขื่อนดอนสะโฮงจะก่อให้เกิดผลเสียร้ายแรงต่อชุมชนท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศลาว และในประเทศสมาชิกอื่น ๆ ในลุ่มแม่น้ำโขง ในส่วนของลาว เขื่อนนี้จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตท้องถิ่นของประชาชนซึ่งอาศัยอยู่บนดอนสะโฮงและดอนสะดำ

ชาวบ้าน 1 หมู่บ้านบนดอนสะโฮง และ 2 หมู่บ้านบนดอนสะดำ รวมถึงชาวบ้านที่อาศัยอยู่ที่อื่นแต่เข้ามาจับปลาในพื้นที่ตามฤดูกาลล้วนจะได้รับผลกระทบด้านลบเช่นกัน เขื่อนจะส่งผลเสียทางสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยยะสำคัญต่อสัตว์พื้นดอน ซึ่งเป็นน้ำตกเพียงแห่งเดียวในแม่น้ำโขงตอนล่างและถือเป็นสถานที่ทางธรรมชาติที่สำคัญมากที่สุดแห่งหนึ่งของลาว ซึ่งมีศักยภาพที่จะได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกในอนาคต

ผลกระทบด้านลบเหล่านี้ จะขยายไปกระทบกับการท่องเที่ยวในสัตว์พื้นดอนด้วยเช่นกัน และที่สำคัญ สถานที่ตั้งของเขื่อนนี้จะอยู่ทางต้นน้ำไม่ไกลจากแหล่งอยู่อาศัยตลอดทั้งปีของโลมาอิรวดี (*Orcaella brevirostris*) เพียงแห่งเดียวของลาว เขื่อนจะนำมาซึ่งผลกระทบที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อโลมา¹ และต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ต้องพึ่งพาโลมาอิรวดีเหล่านี้ ในส่วนของผลกระทบด้านการประมง เขื่อนนี้จะยิ่งลดจำนวนประชากรปลาที่ใกล้สูญพันธุ์ในท้องถิ่นให้ลดลงไปอีก

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรงที่สุดจากเขื่อน ซึ่งถือเป็นข้อกังวลอย่างยิ่งต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ตามแนวแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาขาต่าง ๆ ตลอดทั่วทั้งตอนกลางและตอนใต้ของลาว รวมถึงแม่น้ำเซกอง และแม่น้ำสาขาของแม่น้ำเซกองในแขวงเซกองและแขวงอัตตะปือ และประชาชนในเวียดนามและกัมพูชาซึ่งอยู่ทางใต้ และไทยซึ่งอยู่ทางเหนือ คือผลกระทบต่อพันธุ์ปลาและการประมง เขื่อนดอนสะโฮง จะปิดกั้นช่องทางหลักของสัตว์พื้นดอน อันเป็นช่องทางน้ำที่ปลาแทบทั้งหมดใช้เป็นทางว่ายอพยพขึ้นมาจากแม่น้ำโขงในกัมพูชา โดยเฉพาะในฤดูแล้ง ปลาบางชนิดอาจว่ายอพยพผ่านสูสะดำ แต่สูสะดำนั้นเป็นช่องทางน้ำที่มีขนาดเล็กกว่า และมีปลาเพียงไม่กี่สายพันธุ์เท่านั้นที่ว่ายผ่านแม่น้ำในฤดูน้ำหลาก เพราะเหตุนี้ ในทุก ๆ ปี เมื่อถึงฤดูกาลที่ปลาวายอพยพขึ้นมาจากแม่น้ำโขงจากกัมพูชาเข้าสู่ลาว ปลาแทบทั้งหมดจะว่ายผ่านสูสะโฮง ซึ่งยืนยันได้โดยงานเขียนทางวิทยาศาสตร์ วารสารที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องทาง

---

¹ See Baird, I.G. and B. Mounsouphom 1997. Distribution, mortality, diet and conservation of Irrawaddy Dolphins (*Orcaella brevirostris* Gray) in Lao PDR. *Asian Marine Biology* 14: 41-48.

วิชาการหลายฉบับและรายงานของคณะกรรมการแม่น้ำโขงเอง ถ้ามีการสร้างเขื่อนขึ้นและมีการปิดกั้นเส้นทางอพยพปลา ปลาเหล่านี้จะไม่สามารถว่ายผ่านสีพันดอน และย่อมจะไม่สามารถว่ายเข้าลาวได้เลย อันจะนำมาซึ่งผลเสียร้ายแรงต่อผลผลิตจากการประมงทั่วทั้งภูมิภาค

รายชื่อสายพันธุ์ปลาที่สำคัญที่เขื่อนปิดกั้นเส้นทางอพยพ

1) เดือนธันวาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ – ปลาขนาดกลางหลายสายพันธุ์ในกลุ่มสายพันธุ์ Cyprinid อาทิ ปลาเปี่ยน (*Scaphognathops bandanensis*) ปลาสะอี (*Mekongina erythrospila*) ปลาหัวช่วง (*Labeo erythropterus*) ปลาหัวหน้านอ (*Bangana behri*) ปลาแกง (*Cirrhinus molitorella*) ปลาปากกม (*Hypsibarbus malcolmi*) ซึ่งอพยพจากแม่น้ำเซกอง เซซาน และสเรป็อกในประเทศกัมพูชาและลาว (แม่น้ำเซกองในส่วนแขวงอัตปือและแขวงเซกอง) เข้าสู่แม่น้ำโขงในประเทศกัมพูชาที่จังหวัดสตึงแตรัง แล้วอพยพเข้าลาวโดยผ่านฮูสะโฮง ก่อนผ่านเข้าเมืองปากเซที่ชายแดนลาว-ไทย เขื่อนดอนสะโฮงจะกีดกันทางอพยพของปลาเหล่านี้จากการว่ายเข้าลาว อีกทั้งยังกีดกันการอพยพลงสู่ทางตอนล่างของลำน้ำ ซึ่งหมายถึงผลกระทบต่อพันธุ์ปลาและการประมงในแม่น้ำเซกองของลาว เนื่องจากปลาเหล่านี้อพยพไปมาระหว่างตอนเหนือของสีพันดอนและแม่น้ำเซกอง²

2) เดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม – ในช่วงเวลานี้ ฮูสะโฮงเป็นเสมือนแหล่งอนุบาลของปลาขนาดเล็กกลุ่มสายพันธุ์ Cyprinid อาทิ ปลาสร้อย (*Henicorhynchus lobatus*) ปลาแตบ (*Henicorhynchus Paralaubuca typus*) ปลาหลังขน (*Labiobarbus leptocheilus*) ปลาหม่มัน (*Botia modesta*) ปลาข้าวไก่ (*Botia helodes*) และปลาเล็กอื่น ๆ อีกกว่า 30 สายพันธุ์ ที่อพยพมาจากทะเลสาบเขมรเข้าสู่ลาวทางสีพันดอนและฮูสะโฮง ปลาขนาดเล็กเหล่านี้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่รอบ ๆ แม่น้ำโขงทางภาคใต้และภาคกลางของลาว กำลังจะถูกเขื่อนดอนสะโฮงกีดกันเส้นทางอพยพ³

---

² Warren, T.J., G.C. Chapman and D. Singhanouvong. 1998. The Upstream Dry-Season Migrations of Some Important Fish Species in the Lower Mekong River in Laos. *Asian Fisheries Science* 11:239-251; Baird, I.G. and M.S. Flaherty 2004. Beyond national borders: important Mekong River medium sized migratory carps (Cyprinidae) and fisheries in Laos and Cambodia. *Asian Fisheries Science* 17(3-4): 279-298 and

³ Mekong River Commission, 2001. *Local Knowledge in the Study of River Fish Biology: Experiences from the Mekong*. Mekong Development Series, No. 1, 22 pp;

3) เดือนเมษายน – ปลาขนาดใหญ่ที่สำคัญในกลุ่มสายพันธุ์ Cyprinid อาทิ ปลาพอน (Cirrihnus microlepis) ที่อพยพจากแม่น้ำโขงในกัมพูชา ผ่านอุโมงค์น้ำมายังพื้นที่ประเทศลาว เชื่อนดอนสะโฮงจะกีดกันปลาจำพวกนี้ในการว่ายเข้าสู่ลาว⁴

4) เดือนเมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม – ปลาหนึ่งขนาดเล็กในกลุ่มสายพันธุ์ Pangasiidae คือ ปลาจอนธรรมดา (Pangasius bocourti) อพยพจากกัมพูชาเข้ามาลาวผ่านอุโมงค์น้ำในแต่ละปี เชื่อนดอนสะโฮงจะกีดกันทางอพยพของปลาเหล่านี้⁵

5) เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมิถุนายน – ปลาหนึ่งในตระกูล Pangasiidae คือ ปลาเผา (Pangasius conchophilus) ปลายางหรือปลาหัวมวม (Pangasius bocourti) ปลาชวยหางเหลือง (Pangasius krempfi) ปลาปิ้ง (Pangasius larraudii) และอื่น ๆ ที่อพยพจากแม่น้ำโขงในกัมพูชาเข้ามาในลาวผ่านฝัณฑ์ดอนและอุโมงค์น้ำ ที่พิเศษคือปลาชวยหางเหลือง (Pangasius krempfi) ที่ว่ายน้ำมาไกลจากแม่น้ำโขงในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำในประเทศเวียดนาม เชื่อนดอนสะโฮงก็จะกีดกันปลาจำพวกนี้ในการว่ายเข้าสู่ลาวด้วยเช่นกัน⁶

Baran, E., I.G. Baird & G. Cans 2005. Fisheries bioecology in the Khone Falls area (Mekong River, Southern Laos). In: Baran E., I.G. Baird & G. Cans (eds.), Bioecology of Khone falls fisheries (Mekong River, Southern Laos). WorldFish Center, Penang, Malaysia, 80 pp; Baird, I.G., M.S. Flaherty and B. Phylavanh 2003. Rhythms of the river: lunar phases and migrations of small carps (Cyprinidae) in the Mekong River. *Natural History Bulletin of the Siam Society* 51(1): 5-36.

⁴ Roberts, T.R. and I.G. Baird 1995. Traditional fisheries and fish ecology on the Mekong River at Khone Waterfalls in Southern Laos. *Natural History Bulletin of the Siam Society* 43: 219-262.

⁵ Baird, I.G., Z. Hogan, B. Phylavanh, and P. Moyle 2001. A communal fishery for the migratory catfish *Pangasius macronema* in the Mekong River. *Asian Fisheries Science* 14: 25-41; Mekong River Commission. 2003. *Fish Migrations in the Mekong River Basin*. Interactive CD.

⁶ Hogan, Z.S., P.B. Moyle, B. May, M.J. Vander Zanden and I.G. Baird 2004. The Imperiled Giants of the Mekong. Ecologists struggle to understand – and protect –

6) เดือนตุลาคม ถึง เดือนมกราคม - ปลาตระกูลปลาคาร์ฟ (carps) ที่กำลังใกล้จะหมดสิ้นไป คือ ปลาเอนตาแดง (*Probarbus jullieni*) และปลาเอนขาว (*Probarbus labeamajor*) จะวางไข่ในบริเวณสีพันดอน ใกล้กับที่ตั้งเขื่อนฮู่สะโฮง⁷

รายชื่อพันธุ์ปลาข้างต้นนี้เป็นพันธุ์ปลาหลัก ๆ ที่ว่ายอพยพขึ้นแม่น้ำโขงที่สีพันดอน ซึ่งการประมงแทบทั้งหมดในลาว ต้องพึ่งพาปลาเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม ยังมีสายพันธุ์ปลาอื่น ๆ ที่ไม่โดดเด่นมากนักซึ่งจะได้รับผลกระทบจากเขื่อนดอนสะโฮงเช่นกัน โดยรวมแล้ว ผลเสียที่เกิดขึ้นไม่ได้มีเฉพาะแค่สีพันดอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการประมงและชุมชนต่าง ๆ ตลอดทั้งแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาขาในลาว เขื่อนนี้ค้จะปิดกั้นทางอพยพของปลาจากกัมพูชาสู่ลาว และจะส่งผลร้ายต่อประชาชนหลายแสนคน

Southeast Asia's large migratory catfish. *American Scientist* 92 (May-June): 228-237; Hogan, Z., I.G. Baird, J. Vander Zanden & R. Radtke 2007 (In Press). New evidence for long distance migration and marine habitation in the Asian catfish *Pangasius krempfi*. *Journal of Fish Biology*; Baird, I.G., M.S. Flaherty & B. Phylavanh. 2004. Mekong River Pangasiidae catfish migrations and the Khone Falls wing trap fishery in southern Laos, *Natural History Bulletin of the Siam Society* 52(1): 81-109; Baran, E., I.G. Baird & G. Cans 2005. Fisheries bioecology in the Khone Falls area (Mekong River, Southern Laos). In: Baran E., I.G. Baird & G. Cans (eds.), *Bioecology of Khone falls fisheries (Mekong River, Southern Laos)*. WorldFish Center, Penang,

Malaysia, 80 pp; Mekong River Commission. 2003. Fish Migrations in the Mekong River Basin. Interactive CD.

⁷ Baird, I.G. 2006. *Probarbus jullieni* and *Probarbus labeamajor*: the management and conservation of two of the largest fish species in the Mekong River in southern Laos. *Aquatic Conservation: Freshwater and Marine Ecosystems* 16(5): 517-532; Baran, E., I.G. Baird & G. Cans 2005. Fisheries bioecology in the Khone Falls area (Mekong River, Southern Laos). In: Baran E., I.G. Baird & G. Cans (eds.), *Bioecology of Khone falls fisheries (Mekong River, Southern Laos)*. WorldFish Center, Penang, Malaysia, 80 pp.

แม้บางครั้งความเสียหายจากการสร้างเขื่อนบางเขื่อนจะสามารถทำให้ทุเลาลงได้บ้าง แต่ความเสียหายต่อการประมงที่จะเกิดขึ้นจากเขื่อนดอนสะโฮงนั้นร้ายแรงจนไม่สามารถเยียวยาบรรเทาได้ การประเมินสถานการณ์การประมงในกลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างโดยคณะกรรมการแม่น้ำโขงเมื่อห้าปีที่แล้วได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การลดผลกระทบของโครงการขนาดใหญ่ต่อการอพยพของปลา ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันบรรเทาผลกระทบ หรือการแก้ไขเยียวยาให้ดีขึ้น โดยการสร้างทางปลาผ่าน ไม่ว่าจะเป็นไม่สามารถใช้ได้จริงสำหรับโครงการขนาดใหญ่⁸ ทางปลาผ่านก่อไม่ให้เกิดความแตกต่างที่สำคัญใด ๆ ต่อผลกระทบที่เกิดจากการเขื่อนนี้ เนื่องจากว่า ประการที่หนึ่ง เขื่อนนี้มีความสูงเกินกว่าปลาสายพันธุ์ใดจะผ่านไปได้ และประการที่สอง แม้เขื่อนจะเตี้ยลง ก็ยังไม่มีการออกแบบเขื่อนใดในโลกนี้ที่สามารถจัดการให้ปลาหลากหลายสายพันธุ์ว่ายผ่านเขื่อนไปได้ ภายใต้ลักษณะการไหลของน้ำที่หลากหลายที่เหมาะสมกับสายพันธุ์ปลาแต่ละชนิด

เมื่อปี พ.ศ. 2539 จดหมายข่าวของโครงการการประมง คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง ที่ชื่อว่า "Catch and Culture" ได้เผยแพร่บทความซึ่งระบุว่า "ปลาในพื้นที่ห่างไกล จากทะเลจีนใต้ ได้ว่ายอพยพขึ้นเหนือ ผ่านช่องทางน้ำที่สำคัญ คือ สู่สะโฮง ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นพื้นฐานแห่งวิถีชีวิตของผู้คนที่พึ่งพาการประมงกว่าหลายพันคนในภูมิภาคนี้"⁹

เราขอเรียกร้องให้ท่านพิจารณาหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขื่อนดอนสะโฮงจะนำมาซึ่งความเสียหายมหาศาลด้านเศรษฐกิจ และด้านวิถีชีวิต ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าผลตอบแทนสุทธิของโครงการ โดยที่ยังไม่ได้แม้กระทั่งคำนวณผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

ขอแสดงความนับถือ

รายนามนักวิทยาศาสตร์ผู้ร่วมลงนาม

1. Ian Baird, Geographer, University of British Columbia, Vancouver, Canada
2. Keith Barney, Department of Geography, University of Toronto, Canada

---

⁸ Sverdup-Jensen, S. 2002. *Fisheries in the Lower Mekong Basin: Status and Perspectives*. Mekong River Commission, Phnom Penh.

⁹ Baird, I.G. 1996. Khone Falls Fishers, *Catch and Culture*, Mekong River Commission, 2(2): 1-3.

3. Dr Karen Bakker, Department of Geography, University of British Columbia, Canada
4. Isabel Beasley, PhD Candidate: Mekong Dolphin Conservation Project James Cook University, Townsville, QLD 4811 Australia
5. David J.H. Blake. (Freshwater Fisheries, Sustainable Agriculture and Rural Development specialist) Mahasarakham, Thailand
6. Dr. Simon Bush, Environmental Policy Group, Wageningen University, The Netherlands
7. Frederic Bourdier, Senior Anthropologist, IRD, Cambodia
8. Greg Chapman, Chief Project Advisor, IDRC, Indigenous Fishery Development Project. Now, Project Director, CARE International, Sri Lanka
9. Peter Cunningham, former VSO community fisheries development advisor, Ban Hang Khone, Lao PDR, now Wester Ross Fisheries Trust, Scotland
10. Peter Davidson, Biologist, Bird Studies Canada, Vancouver, Canada
11. Professor Philip Dearden, Department of Geography, University of Victoria, Canada
12. Robert Fisher, Senior Lecturer, Australian Mekong Resource Centre, School of Geosciences, University of Sydney, Australia
13. Dr Santita Ganjanapan, Department of Geography, Chiang Mai University, Thailand
14. Associate Professor Philip Hirsch, Australian Mekong Resource Centre, School of Geosciences, University of Sydney, Australia
15. Dr Zeb Hogan, Assistant Research Professor, University of Nevada, Reno, U.S.A
16. Dr Glen Hvenegaard, Associate Professor of Geography and Environmental Studies, University of Alberta, Canada
17. Jorgen Jensen, Fisheries and Environment Specialist, Formerly Programme Manager, MRC Fisheries Programme
18. Hjorleifur Jonsson, Associate Professor of Anthropology, SHESC, Arizona State University, USA

19. Ms Kaing Khim, Deputy Director of Community Fisheries Development Division, Ministry of Agricultural Forestry and Fisheries, Cambodia
20. Professor Richard Kingsford, Professor of Environmental Science, School of Biological, Earth and Environmental Sciences, University of New South Wales, Australia
21. Philippe Le Billon, Assistant Professor, Liu Institute for Global Issues and Department of Geography, University of British Columbia, Canada
22. Dr Alvin Lopez, Wetland Ecologist, formerly on the Mekong Wetland Biodiversity Program
23. Dr Kanokwan Manorom, Ubonratchathani University, Thailand
24. Dr. Andrew Maxwell, Consultant Conservation Advisor, Phnom Penh, Cambodia
25. Peter-John Meynell, ex-Team Leader for the Mekong Wetlands Biodiversity Programme, Lao PDR
26. Dr Melissa Neave, School of Geosciences, University of Sydney, Australia
27. Michael Koeie Poulsen, Ecologist, Nordic Agency for Development and Ecology, Denmark
28. Simon Springer, Department of Geography, University of British Columbia, Canada
29. Pamela Stacey, University of Alberta, Canada
30. Robert Steinmetz, University of Minnesota, USA
31. Sten Sverdrup-Jensen, Director, Institute for Fisheries Management, Denmark. former Chief Technical Advisor, Living Aquatic Resources Research Center, Lao PDR and adviser to MRC Fisheries Programme
32. Ian Townsend-Gault, Centre for Asian Legal Studies, University of British Columbia, Canada
33. Dr Robin Welcomme, Fish Biologist, UK
34. Dr Frank Williams, Instructor, Biological Sciences and Environmental Studies, Langara College, Vancouver BC, Canada